

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

БАНКОВ НАДЗОР

Ръководство за оценките за надеждност и пригодност

Актуализация – май 2018 г. в
съответствие със Съвместните
насоки на ЕОЦКП и ЕБО за
пригодността

Май 2018 г.

Съдържание

Предговор	3
1 Обхват на оценките на ЕЦБ за надеждност и пригодност	5
2 Правна рамка	6
2.1 Регламент за ЕНМ и Рамков регламент за ЕНМ	6
2.2 ДКИ IV и националното право	6
2.3 Насоки на ЕБО	7
2.4 Политики, практики и процедури на ЕНМ	7
3 Принципи	9
Принцип 1 – Първостепенна отговорност на кредитните институции	9
Принцип 2 – Контролиращ орган	9
Принцип 3 – Последователност	10
Принцип 4 – Пропорционалност и оценка на всеки отделен случай	10
Принцип 5 – Принципи на законосъобразна процедура и справедливост	10
Принцип 6 – Взаимодействие с текущия надзор	11
4 Критерии за оценка	12
4.1 Опит	12
4.2 Репутация	15
4.3 Конфликт на интереси и независимост	17
4.4 Наличие на време	21
4.5 Колективна пригодност	25
5 Интервюта	27
5.1 Цел	27
5.2 Обхват и видове	27
5.3 Процедура по провеждане на интервюто	28
6 Процес на оценяване	29

6.1	Националните компетентни органи като точка за достъп	29
6.2	ЕЦБ като орган за вземане на решения	29
6.3	Нови назначения	30
6.4	Подновяване на мандати, промяна в изпълняваните функции и подаване на оставка	31
6.5	Нови факти	32
6.6	Процедури, свързани с лицензиране и квалифицирано дялово участие	32
7	Решение	33
7.1	Видове решения	33
7.2	Положително решение	34
7.3	Съобщаване на решение и обжалване	35
8	Отстраняване на членове на ръководния орган	36
	Съкращения и терминология	37

Предговор

Ръководният орган на кредитна институция трябва да бъде пригоден да изпълнява задълженията си, а съставът му трябва да допринася за ефикасното ѝ управление и за балансиран процес на вземане на решения. Това оказва въздействие не само върху сигурността и стабилността на самата институция, но и върху целия банков сектор, тъй като засилва доверието на обществеността като цяло в лицата, управляващи финансовия сектор в еврозоната.

От 4 ноември 2014 г. задължение на ЕЦБ е да взема решения по назначаването на всички членове на ръководните органи на значимите кредитни институции, които попадат под прекия ѝ надзор. В Ръководството за банковия надзор, публикувано от ЕЦБ през ноември 2014 г., тези оценки за пригодност се споменават накратко. Целта на настоящото Ръководство за оценките за надеждност и пригодност е подробно да обясни политиките, практиките и процедурите, прилагани от ЕЦБ при изготвянето на оценка на пригодността на членовете на ръководните органи на значимите кредитни институции.

Възможно е да се наложи политиките, практиките и процедурите, описани в ръководството, да бъдат изменени с течение на времето. По предназначение то е практически инструмент, който се актуализира редовно, за да отразява новите тенденции и придобития в практиката опит.

Ръководството има за цел да опише и оповести надзорните политики, процедури и практики, следвани от ЕЦБ при извършването на оценки за надеждност и пригодност. Чрез тях ЕЦБ се стреми да осигури възможно най-голяма последователност в позволените граници на приложимите правни рамки в единния надзорен механизъм (ЕНМ). Подобна съгласуваност има за цел постигането на общи надзорни практики. Все пак настоящото ръководство не е правно обвързващ документ и по никакъв начин не може да замести съответните законови изисквания, произтичащи от приложимото право на ЕС или национално право. Освен това с него не се въвеждат нови правила или изисквания.

Доколкото е възможно, в ръководството се следва терминологията, използвана в ДКИ IV и в Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността, както и в Насоките на ЕБО относно вътрешното управление¹. Терминът „ръководен орган“ например е приложим към органите във всички управленски структури, които извършват ръководни или надзорни функции.

¹ Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции, съгласно Директива 2013/36/ЕС и Директива 2014/65/ЕС (EBA/GL/2017/12) и Насоките на ЕБО относно вътрешното управление (EBA/GL/2017/11).

В ръководството не се изразява предпочитание към нито една конкретна управленска структура. Неговото предназначение е да обхване всички съществуващи структури.

1 Обхват на оценките на ЕЦБ за надеждност и пригодност

В настоящото ръководство са включени оценките за надеждност и пригодност на членове на ръководния орган, както с ръководни функции (с изпълнителни правомощия), така и с надзорни функции (без изпълнителни правомощия), на всички институции под прекия надзор на ЕЦБ (значими институции), независимо дали тези институции са кредитни институции или (смесени) финансови холдинги², а в случай на лицензиране или квалифицирано дялово участие – и на по-малко значимите институции. На основание на член 6, параграф 4 от Регламента за ЕНМ стандартните назначения в по-малко значимите институции (т.е. назначенията извън контекста на процедурите, свързани с лицензиране и квалифицирани дялови участия) са отговорност на националните компетентни органи (НКО).

² За холдинговите дружества вижте член 121 от ДКИ IV.

2 Правна рамка

2.1 Регламент за ЕНМ и Рамков регламент за ЕНМ

Надзорът за надеждност и пригодност е една от сферите на компетентност, за които ЕЦБ носи изключителна отговорност. В член 4, параграф 1, буква д) от Регламента за ЕНМ³ изрично се определя, че оценката за надеждност и пригодност следва да бъде елемент от надзора, упражняван от ЕЦБ върху цялостното управление на кредитните институции.

В член 93 и член 94 от Рамковия регламент за ЕНМ⁴ се излага по-подробно компетентността в областта на надзора за надеждност и пригодност. Освен това Рамковият регламент за ЕНМ налага някои преки задължения на поднадзорните лица във връзка с предоставянето на цялата релевантна информация на НКО. Член 93 се отнася до промени в състава на ръководните органи, а член 94 обхваща нови факти или всякакви други обстоятелства, които биха могли да повлияят на текущото задължение за пригодност на членовете на ръководните органи на кредитните институции.

ЕЦБ взема решения за пригодността на членовете на ръководните органи на значимите кредитни институции след извършването на оценки за надеждност и пригодност. ЕЦБ може да използва всички предоставени ѝ с Регламента за ЕНМ правомощия, за да изпълнява функцията си. Примери за правомощия, които са ѝ пряко възложени с Регламента за ЕНМ, са събирането на информация, включително чрез провеждане на интервюта, както и налагането на условия и задължения или отправянето на препоръки в решенията за надеждност и пригодност.

2.2 ДКИ IV и националното право

Съгласно член 4, параграф 3, първа алинея от Регламента за ЕНМ, за изпълнение на възложените ѝ задачи по надзора ЕЦБ прилага цялото релевантно право на Съюза, а когато то се състои от директиви – националното законодателство за тяхното транспониране. Изискванията за пригодност са посочени накратко в член 91 от ДКИ IV⁵. В директивата стандартите за

³ Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 63).

⁴ Регламент (ЕС) № 468/2014 на Европейската централна банка от 16 април 2014 г. за създаване на рамката за сътрудничество в единния надзорен механизъм между Европейската централна банка и националните компетентни органи и с определените на национално равнище органи (Рамков регламент за ЕНМ) (ЕЦБ/2014/17) (ОВ L 141, 14.5.2014 г., стр. 1).

⁵ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

надеждност и пригодност са разгледани по същество, без обаче да са предоставени каквито и да е подробности за различните критерии, като не е споменато нищо за вида надзорна процедура, която да се следва (например за избора между предварително надзорно одобрение на назначението или последващо уведомяване на надзорния орган за него).

Следователно, когато взема решения за надеждност и пригодност в рамките на ЕНМ, ЕЦБ прилага материалноправните изисквания за надеждност и пригодност, установени в обвързващите национални закони, с които е транспониран член 91 от ДКИ IV. Предвид факта, че член 91 от ДКИ IV е очевидно разпоредба за минимална хармонизация, транспонирането ѝ е било уредено по различен начин във всяка една от деветнадесетте държави от еврозоната. Някои държави са надхвърлили обхвата на член 91 от ДКИ IV.

2.3 Насоки на ЕБО

Освен националното право ЕЦБ спазва и Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността и Насоките на ЕБО относно вътрешното управление.⁶ Настоящото ръководство на ЕЦБ не заменя практическите указания, предоставени в Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността или в Насоките на ЕБО относно вътрешното управление. В него се съдържат обяснения за процедурите, които ЕЦБ провежда, и се разглеждат по-подробно основните ѝ очаквания при извършването на солидни и последователни оценки на пригодността.

2.4 Политики, практики и процедури на ЕНМ

Когато оценяват пригодността на членовете на ръководния орган, компетентните органи трябва да прилагат на практика регулаторните изисквания. За да се осигури последователност при прилагането им, е необходимо да се направят някои уточнения на тълкуването им, както и да се разработят общи надзорни практики и процедури.

За тази цел ЕЦБ съвместно с НКО е разработила политики по отношение на критериите за надеждност и пригодност, както и надзорни практики и процедури, които обясняват по-подробно как ЕНМ прилага във всеки отделен случай транспонираната в националното право ДКИ IV, Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността и Насоките на ЕБО относно вътрешното управление. Тези политики се приемат, без да се засяга националното право и в съответствие с двата гореспоменати документа с насоки. ЕЦБ и НКО следва да ги спазват, ако не съществуват противоречащи им обвързващи национални закони. НКО са постигнали съгласие доколкото е възможно да тълкуват и изготвят националните закони в съответствие с тези политики. В ръководството

⁶ Вижте бележка под линия 1.

са отразени политиките, договорени от Надзорния съвет до края на 2016 г. Те ще бъдат преразгледани предвид продължаващото развитие на практиката на ЕНМ за осъществяване на надзор за надеждност и пригодност, както и с оглед на международните и европейските регулаторни промени или ново тълкуване на ДКИ IV, направено, например, от Съда на Европейския съюз.

3 Принципи

Принцип 1 – Първостепенна отговорност на кредитните институции

Поднадзорните лица носят първостепенната отговорност да подберат и предложат за назначение в ръководния орган лица, които удовлетворяват изискванията за надеждност и пригодност. Те трябва сами да извършат надлежна проверка и да оценяват членовете на ръководния орган не само преди тяхното назначаване, но и периодично (например при настъпване на значителна промяна в отговорностите на член на ръководен орган). При това те трябва да са сигурни, че имат напълно прозрачно съдействие от страна на оценяваното лице.

В рамките на задължението си да гарантира (постоянната) пригодност на членовете на ръководните органи поднадзорното лице представя на компетентните органи **цялата необходима информация** за изготвяне на оценката за надеждност и пригодност във всички случаи (ново назначаване, нови факти, промяна на изпълняваните функции и т.н.). Това трябва да става своевременно и точно. ЕЦБ и НКО определят информацията, която е необходимо да се предостави, и начина, по който да се извърши това (с национални формуляри⁷, в случай че има такива), съгласно приложимото право на ЕС и национално право, както и съгласно Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността. Ако е необходимо, те могат да поискат от поднадзорното лице или от кандидата за длъжността⁸ да представи допълнителна информация в писмен или устен вид (например под формата на интервю). Ако поднадзорното лице или кандидатът не изпълни това изискване, информацията за кандидата се счита за непълна, което прави вземането на положително решение невъзможно.

Принцип 2 – Контролиращ орган

Надзорът за надеждност и пригодност има за цел да не допуска в ръководните органи въобще да бъдат назначавани лица, които биха представлявали риск за правилното им функциониране, или да прекрати изпълняваните от тях функции, в случай че настъпи събитие, поставящо под съмнение тяхната надеждност и пригодност. В този смисъл отговорността на ЕЦБ е да действа като контролиращ орган. Тя трябва да се увери, че значимите поднадзорни лица отговарят на изискванията да имат установени надеждни управленски

⁷ Списъкът с национални формуляри и въпросникът за надеждност и пригодност са публикувани [тук](#).

⁸ Определението за „кандидат“ е посочено в раздела „Съкращения и терминология“ в края на ръководството.

правила, включително изисквания за надеждност и пригодност на лицата, които отговарят за управлението на кредитните институции.⁹

Принцип 3 – Последователност

Надзорът на ЕЦБ за надеждност и пригодност има за цел да осигури последователност в оценките на членовете на ръководните органи в цялата еврозона.¹⁰ В националните надзорни политики, процедури и практики за изготвяне на оценка за надеждност и пригодност са установени множество различия (включително различни тълкувания на приложимите критерии за оценка). ЕЦБ ще осигури последователност и сближаване на оценките за пригодност, доколкото го позволява приложимото право на ЕС и национално право.

Принцип 4 – Пропорционалност и оценка на всеки отделен случай

Принципът на пропорционалност се прилага в целия процес по надеждност и пригодност, което означава, че надзорният процес на ЕЦБ и прилаганите критерии за пригодност трябва да бъдат съобразени с размера на поднадзорното лице, с естеството, мащаба и сложността на извършваните от него дейности, както и с конкретната длъжност.

Прилагането на принципа на пропорционалност към критериите за пригодност не може да бъде причина за снижаване на стандартите за пригодност, но може да доведе до диференциран подход към процедурата за оценка или към прилагането на критериите за пригодност (например от гледна точка на нивото или областите на знанията, уменията и опита или от гледна точка на наличието на време, които се изискват от членовете на ръководния орган в управленската му функция и членовете на ръководния орган в надзорната му функция). Следователно във всички случаи оценката се свежда до индивидуален анализ и надзорна преценка.

Принцип 5 – Принципи на законосъобразна процедура и справедливост

Надзорът за надеждност и пригодност е изключително процедурно ръководен процес. В повечето случаи заявителят в рамките на надзорната процедура е поднадзорното лице, а надзорните взаимоотношения са между ЕЦБ, НКО и поднадзорното лице. Въпреки това правата както на поднадзорното лице, така

⁹ Член 4, параграф 1, буква д) и член 6, параграф 4 от Регламента за ЕНМ.

¹⁰ Вижте „Принцип 3 – Хомогенност в рамките на ЕНМ“ в Ръководството за банковия надзор.

и на кандидата за длъжността могат да бъдат засегнати от решенията за надеждност и пригодност. В такива случаи и двете страни се ползват с всички процесуални гаранции, предвидени в Регламента за ЕНМ и Рамковия регламент за ЕНМ, като например правото на изслушване.¹¹ Задължение на ЕЦБ е да взема решения по балансиран начин, на базата на сведения, които могат да се считат за съществени и релевантни за оценката за надеждност и пригодност, като претегля факторите, които са в полза или в ущърб на кандидата. Като всяка надзорна процедура оценките за надеждност и пригодност са строго поверителни. Освен от Регламента за ЕНМ и Рамковия регламент за ЕНМ, при изготвянето на оценка ЕЦБ се ръководи и от общите принципи на административното право на ЕС, както и на правото на ЕС в областта на защитата на данните.

Принцип 6 – Взаимодействие с текущия надзор

Оценката за надеждност и пригодност се използва при извършването на текущ надзор на управлението на институцията, особено по отношение на състава и функционирането на нейния ръководен орган. Оценката за надеждност и пригодност може да доведе до решение, което да налага допълнително проследяване в рамките на текущия надзор, а текущият надзор, от своя страна, може да се използва като източник на информация при изготвянето на оценка за надеждност и пригодност (особено що се отнася до критериите за колективна пригодност и независимост) или да доведе до повторно оценяване на членове на ръководния орган.

¹¹ Член 31 и член 32 от Регламент (ЕС) № 468/2014 на Европейската централна банка.

4 Критерии за оценка

Надеждността и пригодността на членовете на ръководния орган се оценяват по пет критерия: i) опит; ii) репутация; iii) конфликт на интереси и независимост; iv) наличие на време; и v) колективна пригодност. Тези критерии са описани в следващите параграфи.

4.1 Опит

Практически и теоретичен опит

Членовете на ръководния орган трябва да притежават достатъчно знания, умения и опит, за да могат да изпълняват възложените им функции¹². Терминът „опит“, използван по-нататък в широкия смисъл на думата, обхваща както практическия професионален опит, придобит на заемани в миналото длъжности, така и теоретичния опит (знания и умения), придобити чрез образование и обучение.

Специфични за длъжността и минимални изисквания

По подразбиране се прилага принципът на пропорционалност, тъй като изискваният опит зависи от основните характеристики на конкретната длъжност и на институцията. Колкото по-сложни са тези характеристики, толкова повече опит се изисква.

От всички членове на ръководния орган се очаква да притежават най-малко основен теоретичен опит в банковото дело, който им позволява да разбират дейностите и основните рискове на институцията. Нивото и характерът на опита, който се изисква за член на ръководния орган в управленската му функция, може да са различни от опита, който се изисква за член на ръководния орган в надзорната му функция, особено ако тези функции се изпълняват от отделни органи.

Въпреки че познанията за някои длъжности могат да се придобият чрез специализирани обучения, от членовете се очаква да имат основен теоретичен опит в следните области:

- банково дело и финансови пазари;
- регулаторна рамка и законови изисквания;

¹² Член 91, параграф 1 от ДКИ IV.

- стратегическо планиране и разбиране на бизнес стратегията или бизнес плана на кредитната институция и тяхното изпълнение;
- управление на риска (определяне, оценка, наблюдение, контрол и ограничаване на основните видове риск за кредитната институция), включително опит, пряко свързан със задълженията на члена на ръководния орган;
- счетоводство и одит;
- оценка на ефикасността на устройството на кредитната институция, за да се осигури ефикасно управление, надзор и контрол; и
- тълкуване на финансовата информация на кредитната институция, определяне на ключови проблеми въз основа на тази информация, както и на подходящи контролни средства и мерки.

Може да бъде преценено, че е необходим допълнителен опит въз основа на релевантни фактори. Такива са например длъжността, за която лицето кандидатства, естеството, размерът и сложността на институцията или други фактори, които трябва да бъдат взети предвид в конкретния случай. Например за директор, изпълняващ функции и на директор по управление на риска, главен финансов директор, отговорник по съответствието, председател на комитета за одит или председател на комитета за управление на риска, трябва да се установи специализиран опит в съответната област.

Подход на оценяване

При оценяване на **теоретичния опит в областта на банковото дело** на членовете на ръководни органи особено внимание се обръща на равнището и профила на придобитото от тях образование, което трябва да е в сферата на банковото дело и финансовите услуги или друга релевантна област (най-вече банково дело и финанси, икономика, право, административно управление, финансова уредба, информационни науки и технологии, финансов анализ и количествени методи).

Практическият опит се оценява въз основа на заеманите предишни позиции, като се отчитат продължителността на прослужения период, размерът на институцията, възложените отговорности, броят подчинени лица, естеството на дейност, реалната приложимост на придобития опит и др.

Без това да засяга националните образци и в съответствие със Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността, поднадзорното лице трябва да представи подробна автобиография на кандидата. Планове за обучения, в които кандидатът е взел участие или предстои да участва, също се вземат предвид.

Както е обяснено в глава 3, оценките за надеждност и пригодност винаги се разглеждат въз основа на всеки отделен случай. Въпреки това, с цел да се

подобри ефективността и да се съкратят периодите на оценка, се използва двуетапен подход. В първия етап опитът на кандидата се оценява спрямо минималното равнище на опит, който се счита за достатъчен. Дори кандидатът да не покрива това равнище, той може да бъде счетен за пригоден, но в такива случаи трябва да се извърши допълваща оценка (етап 2).

Етап 1 – Оценка спрямо минимални равнища

Оценката на опита се извършва според ориентируваща презумпция за достатъчност, която се основава на минимални равнища. Ако минималните равнища са покрити, обичайно се приема, че кандидатът притежава достатъчен опит, освен ако не са налице данни за обратното. Тези минимални равнища не засягат националното законодателство и не водят автоматично до заключението за недостатъчна надеждност и пригодност на кандидатите, които не са ги изпълнили.

Презумпция за наличие на достатъчен опит за ръководния орган в неговата управленска функция

Главен изпълнителен директор	Директор
С изпълнителни функции: десет години наскоро придобит ¹ практически опит в област, свързана с банковото дело или финансовите услуги. Значителна част от съответния опит следва да е била придобита при заемането на висши ръководни длъжности. ²	С изпълнителни функции: пет години наскоро придобит практически опит на висша ръководна длъжност в област, свързана с банковото дело или финансовите услуги ² .

1) Преди не повече от 2 години.

2) Имат се предвид длъжности, които са най-малко едно равнище под ръководния орган в неговата управленска функция.

Презумпция за наличие на достатъчен опит за ръководния орган в надзорната му функция

Председател	Директор
Председател без изпълнителни функции: десет години наскоро придобит релевантен ¹ практически опит. Това предполага значителна част от опита да е придобита при заемане на висши ръководни длъжности, както и да е налице значителен теоретичен опит в областта на банковото дело или подобна релевантна област.	Без изпълнителни функции: три години наскоро придобит практически опит при изпълнение на ръководна длъжност на високо равнище ² (включително теоретичен опит в областта на банковото дело). Практически опит, придобит в публичния сектор или в академична институция, също може да се счита за релевантен в зависимост от заеманата длъжност.

1) При оценяване на релевантността на практическия опит се отчетат степента на сходство в размера и сложността на институциите, в които той е придобит.

2) Едно или две равнища под това на ръководния орган в неговата управленска функция.

Релевантният опит за председател или директор без изпълнителни функции може да бъде по-общ в сравнение със съответните изисквания за изпълнителен директор. При всички случаи не от всички членове на ръководния орган в неговата надзорна функция се изисква да притежават практически опит в области, свързани с банковото дело или финансовите услуги.

Етап 2 – Допълваща оценка

Ако не са достигнати минималните равнища, които предполагат наличие на достатъчен опит, кандидатът все пак може да се приеме за пригоден, ако поднадзорното лице успее адекватно да докаже пригодността му. Пригодността се анализира, като се извършва допълваща оценка на опита на кандидата, в която се отчитат необходимостта от разнообразен и широкообхватен опит в ръководния орган и, когато е уместно, националните изисквания за наличие на представители на служителите в ръководния орган.

Примерите за обосновка може да включват план за обучение при наличие на частичен недостиг на опит в определена област, при условие че колективната пригодност на членовете на ръководния орган е налице, назначаване на специфична длъжност за ограничен период от време (например в институция, която се намира в процес на ликвидация) или наличие на специфичен теоретичен или практически опит на кандидата, необходим на съответната институция.

Например член на ръководния орган в неговата надзорна функция, който не покрива горепосочените минимални равнища за длъжността, може все пак да бъде определен за пригоден, ако i) има опит в областта на информационните технологии, който би послужил за специфичните нужди на институцията; ii) членът и институцията се ангажират с провеждане на необходимото обучение, за да бъде преодоляна липсата от основни познания за банковото дело (вижте Глава 7.2); и iii) членът отговаря на всички други изисквания за надеждност и пригодност.

4.2 Репутация

Липса на пропорционалност

Членовете на ръководния орган трябва винаги да бъдат с достатъчно добра репутация¹³, за да се осигури стабилното и разумно управление на поднадзорното лице. Тъй като човек може да има или добра, или лоша репутация, принципът на пропорционалност не може да се прилага към изискването за репутация или към неговата оценка и тази оценка трябва да се извършва по еднакъв начин за всички институции.

Счита се, че кандидатът за член на ръководния орган има добра репутация, ако няма доказателства за противното и няма причина за основателни съмнения в добрата му репутация. Ако личното или професионалното му поведение поражда съмнения за способността му да осигури стабилно и разумно управление на кредитната институция, поднадзорното лице и/или самият

¹³ Член 91, параграф 1 от ДКИ IV.

кандидат следва да уведоми компетентния орган, който ще оцени съществеността на обстоятелствата.

(Висящи) съдебни производства

Висящи и приключили наказателни или административни съдебни производства или други сходни производства пред регулаторен орган могат да окажат влияние върху репутацията на кандидата и на поднадзорното лице, дори ако кандидатът е назначен (или е в процедура по назначаване) в държава, различна от тази, в която са настъпили съответните събития.¹⁴ Независимо от това, че наказателните или административните съдебни производства са компетентност на съответния съдебен или административен орган, самият факт, че срещу дадено лице е образувано или е било образувано съдебно производство, има значение за неговата пригодност. Приключилите съдебни производства оказват влияние, ако решението е в ущърб на кандидата. Въпреки че компетентният орган приема решението на съдебния орган по приключилите съдебни производства, обстоятелствата, които стоят в основата им, все пак може да са от значение за оценката на евентуално въздействие върху репутацията на кандидата, дори ако съдебният орган е отсъдил в негова полза. Това например са случаите, в които съдебното решение се основава на процесуални мотиви, а не на факти или обстоятелства от потенциална значимост за оценката на репутацията на кандидата.

В съответствие със Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността компетентните органи винаги трябва да бъдат информирани за съдебни производства (приключили или не) в момента на подаване на заявление или уведомление или при започването на такива производства.¹⁵ Това включва: съдебни производства, засягащи лица, в чийто ръководен орган по време на (предполаганото) нарушение е членувал кандидатът или е заемал друга длъжност, свързана с делото; и/или съдебни производства, в които кандидатът е бил част от предмета на производството във въпросния момент.

Въз основа на цялата налична релевантна информация надзорният орган оценява съществеността на фактите и техния ефект върху репутацията на кандидата и на поднадзорното лице, включително кумулативното въздействие на незначителни събития, засягащи репутацията на кандидата.

¹⁴ Висящите производства могат да повлияят и на способността на члена да отдели достатъчно време на функциите си и трябва да се оценяват и с оглед на това.

¹⁵ Тези данни могат да бъдат част от информацията, посочена в първоначалното заявление/уведомление, или да бъдат предоставени на вниманието на надзорника като нов факт, в случай че членът на ръководния орган вече е заемал длъжността си.

Съгласно Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността за извършването на оценката е важен следният минимален набор от данни относно съдебните производства и наказателните разследвания, предоставен от кандидата, поднадзорното лице и/или орган на прокуратурата:

- естеството на обвинението (включително уточнение дали е от наказателен или от административен характер, или е свързано със злоупотреба с доверие); етапът, на който е производството (т.е. разследване, съдебно преследване, присъда, обжалване); вероятната санкция, ако бъде постановена осъдителна присъда;¹⁶
 - изминалото време и поведението на кандидата след предполагаемото нарушение;
 - личното участие на кандидата, особено по отношение на корпоративни нарушения;
 - преценка и/или изводи за собственото поведение, до които кандидатът е стигнал с течение на времето;
 - други смекчаващи или утежняващи фактори (напр. други текущи или предишни разследвания, наложени административни санкции, уволнение или освобождаване от отговорна длъжност и др.);
 - оценка на фактите от кандидата и от поднадзорното лице. Изрично се изисква от ръководния орган да проучи обстоятелствата по всички неприключили производства и да потвърди своето доверие в кандидата. Това е важно и от гледна точка на риска за репутацията на поднадзорното лице.
-

4.3 Конфликт на интереси и независимост

Разкриване, оценка, редуциране, управление и предотвратяване на конфликти на интереси

Членовете на ръководните органи трябва да са способни на самостоятелни решения и преценки, които са обосновани, обективни и независими (т.е. да са способни да действат независимо¹⁷). Независимостта може да бъде възпрепятствана при наличие на конфликт на интереси.

¹⁶ ЕЦБ очаква цялата релевантна информация да се предостави на първо място от поднадзорното лице и/или от кандидата. Ако ЕЦБ счете предоставените данни за недостатъчни или непълни, тя може да изиска необходимата информация от съответния орган на прокуратурата.

¹⁷ Член 91, параграф 8 от ДКИ IV.

Поднадзорното лице трябва да е въвело политики за управление, с помощта на които да идентифицира, оповестява, оценява, редуцира, управлява и предотвратява конфликти на интереси¹⁸, независимо дали те са действителни, потенциални (т.е. разумно предвидими) или предполагаеми (например от обществеността). Конфликт на интереси е налице, ако удовлетворяването на интересите на даден член би могло да засегне неблагоприятно интересите на поднадзорното лице.

Това, че даден кандидат е в конфликт на интереси, не означава непременно, че не може да бъде сметнат за пригоден. Последното ще е вярно единствено ако конфликтът на интереси представлява съществен риск и не е възможно той да бъде предотвратен, редуциран по подходящ начин или управляван съгласно писмените политики на поднадзорното лице.

Оценка на конфликти на интереси

Съгласно Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността поднадзорното лице и кандидатът следва да уведомяват компетентния орган за всички конфликти на интереси – действителни, потенциални или предполагаеми. Поднадзорното лице следва да оцени съществеността на риска, който конфликтът на интереси поражда. Ако даден конфликт на интереси бъде счетен за съществен, поднадзорното лице трябва да предприеме подходящи мерки, а именно:

- да извърши подробна оценка на конкретната ситуация;
- да реши какви превантивни/ограничаващи мерки ще приложи, най-вече въз основа на своята вътрешна политика относно конфликтите на интереси, освен ако националното право вече е предвидило какви мерки следва да бъдат предприети.

Според Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността поднадзорното лице следва да обясни на компетентния орган в „Декларация за конфликт на интереси“ как конфликтът на интереси е бил предотвратен, ограничен или управляван.

Въз основа на тази информация компетентният орган ще оцени съществеността на конфликта на интереси и уместността на предприетите от поднадзорното лице мерки. Ако все още съществуват опасения, които биха могли да се преодолеят с подходящи мерки от страна на поднадзорното лице, може да се наложи условие по отношение на конкретното заявление.

Възможните условия включват:

- забрана за участие в което и да било заседание или процес на вземане на решение, засягащи конкретен оповестен интерес;

¹⁸ Член 88, параграф 1 от ДКИ IV.

- напускане на определена длъжност;
- специфично наблюдение от страна на поднадзорното лице;
- специфично докладване до компетентния орган за конкретна ситуация;
- изчаквателен период за кандидата;
- задължение поднадзорното лице да оповести публично конфликта на интереси;
- всякакъв вид прилагане на принципа на сделка между несвързани лица;
- нарочни одобрения от целия ръководен орган за продължението на дадена ситуация.

Ако взетите от поднадзорното лице мерки или налагането на условие са недостатъчни за преодоляване по подходящ начин на рисковете, породени от конфликта на интереси, кандидатът не може да бъде счетен за пригоден.

Без да се засяга националното право, таблицата по-долу включва ситуации, в които се приема, че е налице съществен конфликт на интереси. Тези ситуации ще бъдат подложени на подробна оценка за всеки отделен случай и ще се разгледа предоставената от поднадзорното лице информация за съществеността или несъществеността на конфликта. Все пак тази таблица не е изчерпателна и не изключва възможността ЕЦБ да открие съществени конфликти на интереси в случаи, различни от посочените и извън обхвата на минималните равнища.

Таблица 1

Потенциални съществени конфликти на интереси

Вид конфликт	Период	Степен и вид на връзката и, ако е приложимо, прагово равнище
Личен	Текущ	Кандидатът: има установени тесни лични взаимоотношения ¹ с член на ръководния орган, с лице, изпълняващо ключова функция, или с акционер с квалифицирано дялово участие в поднадзорното лице или в дружеството майка/негови дъщерни дружества; е страна в съдебно производство срещу поднадзорното лице или срещу дружеството майка/негови дъщерни дружества; осъществява значителна стопанска дейност , в качеството си на частно лице или чрез дружество, с поднадзорното лице или с дружеството майка/негови дъщерни дружества.
Професионален	Текущ или настъпил през последните пет години	Кандидатът или лице, с което той се намира в тесни лични взаимоотношения, едновременно заема ръководна или висша длъжност в поднадзорното лице, в някое от неговите конкурентни дружества или в дружеството майка/негово дъщерно дружество; има значителни търговски взаимоотношения с поднадзорното лице, с негово конкурентно дружество или с дружеството майка/негово дъщерно дружество. Значимостта на търговския интерес зависи от размера на представляваната от него (финансова) стойност в стопанската дейност на кандидата или на лицето, с което той се намира в тесни лични взаимоотношения.
Финансов	Текущ	Кандидатът или лице, с което той е в тесни лични взаимоотношения, има значителен финансов интерес във или финансово задължение към: поднадзорното лице; дружеството майка или негови дъщерни дружества; някой от клиентите на поднадзорното лице; някое от конкурентите дружества на поднадзорното лице. Примери за финансови интереси или финансови задължения са дялови участия, други инвестиции или заеми. Значителността зависи от (финансовата) стойност, която представлява интересът или задължението във финансовите ресурси на кандидата. Изброените по-долу по принцип се считат за несъществени: всички обслужвани непреференциални (т.е. според стандартните пазарни условия на съответната банка), обезпечени лични кредити (например лични ипотечи); всички други непреференциални обслужвани обезпечени кредити под 200 000 евро; текущи дялови участия ≤ 1% или други инвестиции с еквивалентна стойност.
Политически	Текущ или настъпил през последните 2 години	Кандидатът или лице, с което той има тесни лични взаимоотношения, заема позиция с висока степен на политическо влияние . „Висока степен на влияние“ може да съществува на всяко равнище: политик на местно равнище (напр. кмет), политик на регионално или национално равнище (напр. член на правителството), служител в публичната администрация (напр. държавен служител) или представител на държавата. Съществеността на конфликта на интереси зависи от това дали в същността на политическата роля има заложени специфични правомощия или задължения, които биха попречили на кандидата да действа в интерес на поднадзорното лице.

¹) В понятието тесни лични взаимоотношения се включват брачно партньорство, регистрирано партньорство, фактическо съжителство, връзка деца-родители или друг вид взаимоотношения, при които засегнатите лица споделят едно и също жилище.

Горепосоченото не възпрепятства представители на акционерите да бъдат членове на ръководния орган. Въпреки това, ако все пак възникнат съществени конфликти на интереси, поднадзорното лице следва да подходи към тях по подходящ начин.

Ако в допълнение към това националното материално право съдържа специфични формални критерии за независимост за определени членове на ръководния орган („независими директори“), тези критерии също трябва да се съблюдават.

4.4 Наличие на време

Изисквания от количествен и качествен характер

Всички членове на ръководния орган трябва да бъдат в състояние да посвещават достатъчно време за изпълнение на своите задължения в институцията¹⁹. Времето, което даден директор е в състояние да отдели за изпълнение на своите задължения, може да бъде повлияно от редица фактори: брой заемани директорски длъжности, размер и състояние на институциите, в които са заемани съответните директорски длъжности, както и естеството, мащабът и сложността на дейността им, населеното място и държавата, в която те са установени, както и други ангажименти и обстоятелства от професионален или личен характер (напр. съдебно дело, в което участва кандидатът). В допълнение към оценката на броя „директорски длъжности“ (количествена оценка) се извършва оценка от качествена гледна точка.

Количествена оценка на наличното време

Заемането на повече от една директорска длъжност е важен фактор, който би могъл да повлияе върху възможността за посвещаване на време, затова в ДКИ IV е заложено ограничение на броя директорски длъжности, които член на ръководния орган на институция може да заема, когато институцията е „значима“ с оглед на размера, вътрешната организация, както и същността, обхвата и сложността на нейната дейност.²⁰ Съгласно ДКИ IV ограничението за броя на директорските длъжности, които член на ръководния орган на значима институция може да изпълнява, е една длъжност на директор с изпълнителни функции и две длъжности на директор без изпълнителни функции или до четири длъжности на директор без изпълнителни функции. Все пак има две изключения от това правило.

1. Директорски длъжности в организации, които не преследват предимно търговски цели, не се вземат предвид. Членството в ръководния орган на такива организации обаче би могло да окаже влияние върху общото наличие на време, затова е необходимо да се декларира при изготвянето на уведомлението за надеждност и пригодност.
2. Определени директорски длъжности са повече от една на брой, но се броят като една („привилегировано преброяване“):
 - (а) директорски длъжности, заемани в рамките на една и съща група;

¹⁹ Член 91, параграф 2 от ДКИ IV.

²⁰ Член 91, параграф 3 от ДКИ IV.

- (b) директорски длъжности, заемани в рамките на институции, които са част от една и съща институционална защитна схема²¹;
- (c) директорски длъжности, заемани в дружества, в които институцията притежава квалифицирано дялово участие.²²

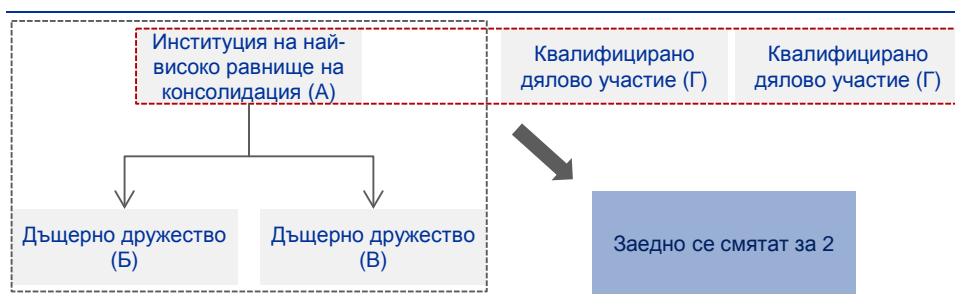
За целите на член 91, параграф 5 от ДКИ IV **организации, за които се предполага, че не преследват предимно търговски цели**, са: i) спортни или културни сдружения с нестопанска цел; ii) благотворителни организации; iii) църкви; iv) търговски камари/синдикати/професионални сдружения; v) организации, чиято единствена цел е управлението на частните икономически интереси на членовете на ръководния орган и които не изискват ежедневно управление от страна на члена на ръководния орган; и vi) организации, за които се предполага, че упражняват предимно нетърговски дейности въз основа на национални регулаторни разпоредби. Възможно е и други организации да бъдат счети за непреследващи предимно търговски цели, след като компетентният орган извърши оценка на тяхното естество и установи, че по-голямата част от техните дейности са с нетърговски характер.

Преброяване на директорските длъжности: в своя подход към преброяването ЕЦБ взема предвид консолидационното състояние (въз основа на счетоводния обхват на консолидация).

Директорски длъжности, заемани от един кандидат в институции А до Д в долупосочения пример, ще се броят за две директорски длъжности. (Директорските длъжности, заемани от един кандидат в институции А, Б и В, се броят за една директорска длъжност. Директорските длъжности, заемани от един кандидат в институции Г и Д, също ще се броят за една длъжност, тъй като квалифицираните дялови участия в група се броят за една институция.)

Диаграма 1

Преброяване на директорските длъжности

Източник: ЕЦБ

Ако кандидатът не заема директорска длъжност в институция А, горепосоченото привилегировано преброяване във връзка с квалифицираните

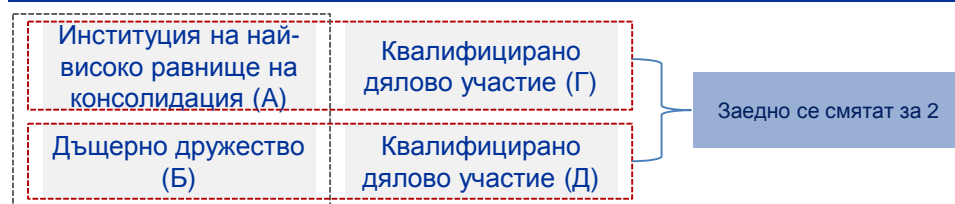
²¹ В Регламента за капиталовите изисквания (РКИ) „институционална защитна схема“ се дефинира като договорно или нормативно установено споразумение във връзка със задълженията на група от банки, което защитава членуващите институции и по-специално осигурява тяхната ликвидност и платежоспособност.

²² Член 91, параграф 4 и параграф 5 от ДКИ IV.

дялови участия продължава да е приложимо. В Диаграма 2 по-долу например директорските длъжности, заемани от кандидата в институции Б, Г и Д, се броят за две, тъй като директорската длъжност в принадлежащата към групата институция Б (една на брой) и директорската длъжност, която се състои от директорските длъжности в квалифицираните дялови участия на същата група (Г и Д), също една на брой, заедно представляват две директорски длъжности.

Диаграма 2

Преброяване на директорските длъжности

Източник: ЕЦБ

Ако кандидатът изпълнява няколко длъжности със и без изпълнителни функции в определена група, длъжността с изпълнителни функции взема превес над тази без изпълнителни функции и се приема, че кандидатът заема длъжност с изпълнителни функции.

Броят се всички директорски длъжности, заемани във всички дружества, независимо дали за тях се получава възнаграждение.

В ДКИ IV е включена и възможността компетентните органи да дадат право на членове на ръководния орган да заемат една допълнителна директорска длъжност без изпълнителни функции.²³

Качествена оценка на наличното време

Освен количествените ограничения върху броя директорски длъжности има и качествени фактори, които определят колко време даден директор може да посвети на своята длъжност, например: i) размерът и обстоятелствата на институциите, в които се заемат директорските длъжности, и естеството, мащабът и сложността на дейността на тези институции; ii) мястото или държавата, в които са установени институциите; iii) други професионални или лични ангажименти и обстоятелства (например съдебен процес, в който участва кандидатът); iv) необходимото време за пътуване с оглед на изпълнението на функциите; v) броят на планираните заседания на ръководния орган; vi) времето, необходимо за въвеждане в работата и обучение; и vii) естеството на специфичната длъжност и отговорностите на члена (например специфична длъжност на главен изпълнителен директор или председател или членство в комитет). Когато оценява дали кандидатът ще бъде в състояние да посвети достатъчно време на изпълнението на функциите

²³ Член 91, параграф 6 от ДКИ IV.

си, поднадзорното лице следва да вземе предвид също и необходимостта от продължаващо обучение и развитие, както и необходимостта от буфер за непредвидени обстоятелства.²⁴

Информация, която поднадзорното лице следва да предостави

Съгласно Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността следва да бъдат предоставени всички необходими и релевантни данни, за да се покаже, че кандидатът може да посвети достатъчно време на изпълнението на длъжността. Във връзка с това и в съответствие с горепосочените Съвместни насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността, ЕЦБ смята за необходим следния минимум от информация от поднадзорното лице за извършване на оценката за пригодност (с оглед на индивидуалните обстоятелства и въз основа на пропорционален подход):

- определяне от страна на поднадзорното лице на времето, което се изисква за изпълнението на съответната длъжност;
- пълен списък със задълженията или длъжностите, предоставен от кандидата, и времето, което той очаква да посвещава на всяко от тях;
- декларация от кандидата, че разполага с достатъчно време, което да посвети на изпълнението на всички потвърдени от поднадзорното лице задължения;
- дали кандидатът заема длъжност на пълен работен ден, като се посочва броят часове или дни, посветени на изпълнението на всяко едно задължение или заемана длъжност;
- дали някоя от изпълняваните длъжности е натоварена с допълнителни отговорности, като например членство в някой от комитетите (напр. председател на комитета по одит, комитета по риска, комитета по възнагражденията и/или комитета за подбор на кандидати);
- дали естеството, видът и размерът на поднадзорното лице изискват посвещаването на повече време (напр. дейността на поднадзорното лице е регулирана, ценните му книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар);
- потвърждение, че са взети предвид по-нататъшното обучение, развитието и буферите за периоди с особено засилена дейност (например реструктуриране или преместване на институцията, нейното придобиване, сливане, поглъщане, кризисна ситуация или дейност в

²⁴ Непредвидените обстоятелства включват не само кризисни ситуации във връзка с институцията, но и обстоятелства, които биха могли неочаквано да повлияят върху наличното време (например съдебни процеси).

резултат на голяма трудност във връзка с една или повече от операциите на институцията);

- в случаите, в които задължения или заемани длъжности не се броят, тъй като съответните организации не преследват предимно търговски цели, описание на целите на организациите, когато те не са ясни от публично достъпната информация;
- когато броят на директорските длъжности, изключени от преброяване, е голям (например кандидатът е член на ръководен орган в множество дъщерни дружества) – обяснение за това как синергии при изпълнението на различните задължения могат да намалят посветеното време, ако това е приложимо; и
- дали опитът на кандидата, като цяло или във връзка с дейността на дружеството, е достатъчен, за да може той да изпълнява своите задължения с по-добра информираност и съответно с по-голяма ефективност.

Принципно няма да се изисква допълнителна информация в случаите, в които: i) кандидатът заема една длъжност на изпълнителен директор и две длъжности на директор без изпълнителни функции или четири длъжности на директор без изпълнителни функции без „привилегировано преброяване“; и ii) кандидатът не е натоварен със специфични отговорности (напр. като председател на комитет) и представената от него декларация за наличие на време не поражда съмнения.

Ако случаят не е такъв, поднадзорното лице трябва да представи по-подробна оценка на наличието на време.

4.5 Колективна пригодност

Самооценка и текущ надзор на управлението

Поднадзорното лице носи първостепенната отговорност за установяване на пропуски в колективната пригодност чрез изготвянето на самооценка на своя ръководен орган, например въз основа на матрица за пригодност. Поднадзорното лице следва да съобщава за тези пропуски на своя съвместен надзорен екип (СНЕ) и да ги обсъжда с него, тъй като надзорът на колективната пригодност на ръководния орган попада в обхвата на текущия надзор на управлението. Начинът, по който кандидатът се вписва в колективната пригодност, е един от критериите, които трябва да бъдат разгледани при първоначалната му оценка за надеждност и пригодност в съответствие с

член 91 от ДКИ IV. Текущият надзор, осъществяван от СНЕ, оказва влияние върху тази оценка.

Мотивация при назначаване

Съгласно Съвместните насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността следната информация от поднадзорното лице се счита за необходима за оценката:

- описание на състава на ръководния орган, за участие в който се оценява кандидатът, включително списък с имената на членовете му и кратко описание на съответните им длъжности и функции;
 - **кратко обосновано становище**²⁵ за начина, по който кандидатът ще допринесе за нуждите на колективната пригодност,²⁶
 - ако СНЕ открие пропуски в колективната пригодност и желае да ги обсъди, той може да изиска резултатите от периодичната самооценка.
-

В най-добрия случай обоснованото становище съдържа две части: първата включва анализ на съществуващото положение, основаващ се на последните заключения от самооценката, а втората – индикация за това по какъв начин кандидатът би повлиял на това положение. Индикацията може да бъде под формата на обяснение за това как кандидатът би го допълнил съществуващото положение или допринесъл за него и/или как би разчитал на него в определени области на знания, умения и опит.

²⁵ За значимите институции, в съответствие с ДКИ IV, становището се изготвя с участието на комитета за подбор на кандидати, съгласно неговото задължение, определено в член 88, параграф 2, буква в) от ДКИ IV.

²⁶ Това се прави или за ръководния орган в управленската му функция, или за ръководния орган в надзорната му функция. Всяко предложение кандидатът да бъде член на някой от специализираните комитети на ръководния орган следва също да бъде включено в становището.

5 Интервюта

5.1 Цел

Интервюто е един от начините за събиране на сведения за кандидата. То допълва информация, предоставена писмено от поднадзорното лице и от самия кандидат или придобита от други източници. Интервюто предоставя възможност за проверка на практическия опит²⁷ на кандидата или на равнището му на информираност за поднадзорното лице и релевантните пазарни тенденции. Освен това интервюто може да бъде използвано за обсъждане на въпроси, свързани с почтеността и пригодността, или за проверка на факти, за да се придобие по-голяма увереност по специфични елементи от оценката за надеждността и пригодността на кандидата.

Провеждането на интервю дава също така възможност на компетентния орган да се срещне с кандидата и да изложи своите очаквания за взаимоотношенията си с него и поднадзорното лице.

5.2 Обхват и видове

Интервюто има за цел да **допълни и/или провери** i) документацията, представена от кандидата и/или от поднадзорното лице, или ii) информация, придобита от компетентния орган по друг начин. Ето защо интервюто е един от инструментите, които се използват във фазата на събиране на сведения при изготвянето на оценка за надеждност и пригодност, за да се определят релевантните факти.

ЕЦБ използва интервютата в оценката за надеждност и пригодност, като следва пропорционален и основан на риска подход.

Интервю ще се провежда при **нови назначения** на длъжностите главен изпълнителен директор (или еквивалентна длъжност) и председател в самостоятелните банки и банките на най-високото равнище в банкови групи, тъй като тези длъжности са свързани с най-голям риск. Ако институцията на най-високото равнище в дадена група е холдинг, интервю се провежда за най-голямата банка в нея. Ако субектът е кооперация, нейният централен орган или асоциацията на централния орган се приемат за институцията на най-високото равнище. В надлежно обосновани случаи ЕЦБ може да реши, че провеждането на интервю не е необходимо, по-специално когато кандидатът за длъжността на главен изпълнителен директор, е вече сред членовете на ръководния орган или неотдавна е преминал през интервю.

²⁷ Вижте Глава 4.1.

Във всички останали случаи интервюто може да бъде използвано и като инструмент за изготвяне на оценка за надеждност и пригодност (напр. когато има конкретно опасение във връзка с надеждността или почтеността/пригодността на кандидата).

Информативното интервю обхваща всички елементи на пригодността. Ако след него все още са налице съмнения, може да бъде проведено **второ интервю с конкретизираща цел**, което да акцентира върху фактите, породили тези съмнения. Освен това ЕЦБ може да реши да проведе само интервю с конкретизираща цел, например ако писмената документация ясно показва наличие на конкретно опасение във връзка с надеждността и пригодността на кандидата.

5.3 Процедура по провеждане на интервюто

Кандидатът и поднадзорното лице ще получат подходящо предизвестие в писмен вид за датата, часа и мястото на провеждане на интервюто.

Когато провеждането на интервю с конкретизираща цел е породено от конкретни опасения във връзка с надеждността и пригодността на кандидата, той и поднадзорното лице предварително ще получат обща информация за въпросите, които ще се обсъждат.

Комисията от интервюиращи се състои от поне двама и обикновено не повече от трима членове. Членовете ѝ или поне нейният председател трябва да заемат достатъчно висока ръководна длъжност. Никой от членовете на комисията не трябва да има установен или предполагаем конфликт на интереси или субективно отношение към интервюирания кандидат.

ЕЦБ съгласува с кандидата езика, на който ще се проведе интервюто. Ако поднадзорното лице се е съгласило да получава официалните решения на ЕЦБ на английски език, то това ще бъде езикът, на който ще се проведе интервюто, освен ако кандидатът не избере друг език.

6 Процес на оценяване

Задействащи механизми

Изготвянето на оценка за надеждност и пригодност може да бъде предизвикано от:

- ново назначение, промяна на изпълняваните функции или подновяване на мандат²⁸;
- нови факти или други обстоятелства²⁹; или
- процедури, свързани с лицензиране³⁰ или квалифицирани дялови участия³¹.

Диаграма 3

Участващи заинтересовани страни в рамките на ЕНМ

6.1 Националните компетентни органи като точка за достъп

Назначенията се обявяват от кредитните институции (или по изключение от кандидата) пред съответния НКО, като се използват националните формуляри за уведомяване³², ако има такива. След това НКО уведомяват ЕЦБ. Заедно те събират необходимата информация, извършват оценката и представят подробно предложение за решение.

6.2 ЕЦБ като орган за вземане на решения

ЕЦБ взема решения единствено във връзка с назначенията в значимите кредитни институции, освен в случаите, в които тези назначения са част от

²⁸ Член 93 от Рамковия регламент за ЕНМ.

²⁹ Член 94 от Рамковия регламент за ЕНМ.

³⁰ Член 78 от Рамковия регламент за ЕНМ.

³¹ Член 86 от Рамковия регламент за ЕНМ.

³² Вижте бележка под линия 7.

процедури за лицензиране или процедури, свързани с квалифицирано дялово участие – тези процедури са общи както за значимите, така и за по-малко значимите институции.

В ЕЦБ оценките за надеждност и пригодност се извършват съвместно от отдел „Лицензиране“³³ на генерална дирекция „Секретариат на Надзорния съвет“, СНЕ и хоризонталните отдели на НКО, отговорни за оценките за надеждност и пригодност (при наличието на такива).

6.3 Нови назначения

Стандартна процедура

Стандартната вътрешна процедура на ЕНМ, която се изпълнява при нови назначения, започва с изпращане на уведомление от поднадзорното лице до НКО относно (предложение за) назначаването на нов член на ръководния орган в съответствие с разпоредбите на националното право. За тази цел поднадзорното лице използва формулярите и образците, предоставени от НКО. НКО уведомява ЕЦБ за назначението, както и за срока, ако има такъв, за вземане на съответното решение съгласно разпоредбите на националното право. НКО и ЕЦБ събират необходимата документация и извършват съвместна оценка, като осигуряват:

- изготвяне на оценката при съблюдаване на материалноправните критерии, предвидени в националното право;
- спазване на изискванията съгласно правото на Съюза; и
- съгласуваност с резултатите от други оценки за надеждност и пригодност.

Оценката включва: проверка на получените документи; справка с местните регистри; преглед на базата данни на ЕБО за административни санкции; поддържане на контакт с други национални органи, по-конкретно, ако е приложимо, с органа, отговорен за финансовото поведение, както и с местните и чуждестранните органи, отговорни за осъществяването на надзор върху други финансови институции, в които кандидатът работи или е работил, или в чиито ръководни органи е членувал. При необходимост НКО и ЕЦБ могат да изискат допълнителна информация – в писмен вид или под формата на интервю.

Решението се изготвя от ЕЦБ с помощта на НКО. По отношение на повечето малки поднадзорни лица, попадащи под прекия надзор на ЕЦБ, както и при промени в ръководните им органи и при подновяване на назначения, се

³³ Отдел „Лицензиране“ осигурява правилното прилагане на политиките, практиките и процедурите на ЕНМ, съответствието с приложимите правни изисквания и наличието на последователност в резултатите от решенията на ЕЦБ за надеждност и пригодност.

прилага пропорционален подход. Въпреки това се запазват изискванията за изпълнение на всички критерии за надеждност и пригодност.

6.4 Подновяване на мандати, промяна в изпълняваните функции и подаване на оставка

Подновяването на мандати и промяната в изпълняваните функции могат да имат въздействие върху ръководния орган и поради тази причина да наложат провеждането на нова оценка за надеждност и пригодност, ако това се изисква от националното право и съгласно неговите разпоредби.

При подновяването на мандати кандидатът се приема за пригоден, ако след предходната оценка не са възникнали нови факти (при наличие на нови факти вижте параграф 6.5). Пълна повторна оценка, включваща всички пет критерия за надеждност и пригодност, ще се извърши единствено ако това е изискване на националното право.

„Промяна в изпълняваните функции“ настъпва, ако:

- се внесе предложение член на ръководния орган без изпълнителни функции да бъде назначен на длъжност изпълнителен директор или обратното;
- се внесе предложение член на ръководния орган да бъде назначен като председател, председател на един от специализираните комитети в ръководния орган или главен изпълнителен директор.

Оценката при промяна на изпълняваните функции се съсредоточава основно върху опита на лицето, тъй като това е най-засегнатият критерий. Въпреки това критериите за наличие на време, конфликт на интереси³⁴ и колективна пригодност също могат да бъдат засегнати и съответно подложени на оценка.

Поднадзорното лице трябва да уведоми НКО за промяната, а решението се взема от ЕЦБ. Ако националното право не изисква решение, поднадзорното лице просто трябва да уведоми НКО за промяната.

При промяна в изпълняваните функции може да е необходимо поднадзорното лице да предостави допълнителна информация. Например, ако директор без изпълнителни функции бъде назначен за директор с изпълнителни функции, трябва да се докаже, че съгласно изискванията той/тя притежава съответния опит и може да посвети достатъчно време на задълженията си.

³⁴ По-специално това може да се случи, ако кандидатът изпълнява други функции в рамките на групата, към която принадлежи институцията. Например, ако кандидатът е предложен за директор без изпълнителни функции в дружеството майка, но същевременно запазва функциите си на изпълнителен директор на равнище дъщерно дружество, това може да породи нов конфликт на интереси.

При подаване на оставка настъпва и промяна в ръководния орган, но в този случай не е необходимо вземане на решение. Подаването на оставка обаче може да окаже влияние върху колективната пригодност на ръководния орган. С въпросното лице може да бъде проведено интервю при напускане с цел да се установят обстоятелствата, при които то напуска ръководния орган, тъй като тази информация може да бъде полезна за текущия надзор над съответната институция.

6.5 Нови факти

Има различни начини, по които информация за нови факти може да достигне до ЕЦБ и НКО. Съгласно член 94, параграф 1 от Рамковия регламент за ЕНМ поднадзорните лица са длъжни незабавно да уведомят НКО за всички нови факти или „други обстоятелства“ (по-долу „нови факти“), които биха могли да окажат влияние върху първоначалната оценка за надеждност и пригодност веднага щом те им станат известни. НКО и ЕЦБ могат и сами да узнаят нови факти, които да засягат предходна оценка за пригодност на кандидат (напр. сигнал за нарушение, информация, получена при проверка на място, факти, оповестени в медиите).

ЕЦБ и НКО могат да вземат решение да извършат повторна оценка според конкретния случай, ако фактите са съществени за някой от критериите за оценка, посочени в ДКИ IV.³⁵ Ако изготвянето на повторна оценка е наложително, то тя се съсредоточава главно върху засегнатите от новите факти критерии. При повторна оценка се прилагат принципът на законосъобразна процедура (вижте Глава 3) и процесът на вземане на решения, описан в Глава 7.

6.6 Процедури, свързани с лицензиране и квалифицирано дялово участие

При издаване на лиценз на кредитна институция оценката за надеждност и пригодност се извършва като част от процедурата по лицензиране.

При процедура, свързана с квалифицирано дялово участие, в рамките на която предложеният приобретател назначава член в ръководния орган в резултат от придобиването, оценката за надеждност и пригодност се извършва като част от процедурата за квалифицирано дялово участие.

³⁵ Член 94, параграф 2 от Рамковия регламент за ЕНМ.

7 Решение

След всяка оценка за надеждност и пригодност ЕЦБ взема официално решение в срока, предвиден в националното право, ако има такъв.

7.1 Видове решения

Кандидатът се определя като надежден и пригоден или като неотговарящ на изискванията за това. При все това ЕЦБ има правомощието да включва в положителните решения препоръки, условия или задължения. Ако с тези средства не могат да се разрешат задоволително съществуващите опасения, трябва да се вземе отрицателно решение.

Положителните и отрицателните решения могат да се позовават и на факти от текущата надзорна дейност.

Ако предвиденото решение би могло да засегне неблагоприятно правата на кандидата или на поднадзорното лице³⁶, трябва да се съблюдават някои основни права и принципи:

- ЕЦБ основава своите решения единствено на възражения, по които лицата, участващи в процедурата (известни още като страни), могат да изложат становище.³⁷
- ЕЦБ взема предвид всички релевантни обстоятелства³⁸, може да изслушва свидетели и вещи лица, ако счете това за необходимо, както и да събира доказателства.³⁹
- Страните имат право на изслушване⁴⁰.
- Страните имат общоприложимите права: право на процесуално представителство⁴¹, право на достъп до преписката на ЕЦБ⁴² и право на достъп до мотивите⁴³.

³⁶ Например при отрицателно решение или при положително решение с допълнителни разпоредби, с които кандидатът и поднадзорното лице не са се съгласили изрично в писмена форма.

³⁷ Член 22 от Регламента за ЕНМ.

³⁸ Член 28 от Рамковия регламент за ЕНМ.

³⁹ Член 29 и член 30 от Рамковия регламент за ЕНМ.

⁴⁰ Член 31 от Рамковия регламент за ЕНМ. Изслушването се провежда във вид на събеседване или в писмена форма и се основава на проекта на решение. Проектът на решението се преразглежда въз основа на оценката от изслушването.

⁴¹ Член 27 от Рамковия регламент за ЕНМ.

⁴² Член 32 от Рамковия регламент за ЕНМ.

⁴³ Член 33 от Рамковия регламент за ЕНМ.

7.2 Положително решение

Както е обяснено по-горе, в своите положителни решения ЕЦБ може да включва препоръки, условия и задължения.

Положително решение с препоръка

Ако са изпълнени всички изисквания за надеждност и пригодност, но същевременно е установен някакъв въпрос, по който трябва да се предприемат мерки, в самото си решение за надеждност и пригодност ЕЦБ може да включи препоръки или да изложи своите очаквания. Използването на подобни инструменти с незадължителен характер цели също да насърчи прилагането на най-добрите практики в институциите и да посочи желаните подобрения.

Положително решение с условие

ЕЦБ може да налага и условия. Условието представлява изискване, наложено на поднадзорното лице (въпреки че то може да има преки последствия и за кандидата), когато надзорният орган иначе би издал отрицателно решение. ЕЦБ налага условия единствено когато това е необходимо, за да се осигури покриването от кандидата на приложимите критерии за надеждност и пригодност. В такива случаи това представлява по-пропорционална и по-малко инвазивна мярка. ЕЦБ може да налага условия единствено ако:

- би издала отрицателно решение, но пропуските са лесно отстраними;
- условието е точно определено и може да бъде изпълнено в конкретен и сравнително кратък срок;
- съдържанието на условието се основава върху критериите за оценка, установени в приложимото национално право.

Най-често условията включват:

- задължение за преминаване през специализиран курс на обучение;
- оттегляне от външна директорска длъжност или друга изпълнявана функция;
- изпитателен срок – например лицето да изпълнява длъжност на равнище под това на ръководния орган.

Ако решението съдържа допълнителни условия, поднадзорното лице трябва да съобщи на ЕЦБ веднага щом наложеното условие бъде изпълнено.

За разлика от неспазването на задължение или препоръка неспазването на условие автоматично засяга надеждността и пригодността на кандидата, тъй като означава, че той не отговаря на приложимите критерии за надеждност и

пригодност. В зависимост от вида на условието решението на ЕЦБ или не става действително, или губи действителността си. Вследствие на това кандидатът или трябва да подаде оставка, или не може да бъде назначен на длъжността.

Ако кандидатът вече изпълнява функциите на член на ръководния орган и отказва доброволно да подаде оставка, ЕЦБ може да използва своите надзорни правомощия, за да го отстрани от ръководния орган.⁴⁴

Отстраняването от длъжност налага постановяването на ново специално решение на ЕЦБ, което обаче не включва нова оценка за надеждност и пригодност и за което е приложимо правото на изслушване.

Положително решение със задължение

Решението на ЕЦБ може да включва и задължение за предоставяне на специфична информация за целите на текущата оценка за надеждност и пригодност или за предприемането на конкретни действия, свързани с надеждността и пригодността, които засягат не кандидата, а поднадзорното лице като цяло. За разлика от неизпълнението на условие неизпълнението на задължение не засяга автоматично надеждността и пригодността на кандидата.

Най-често задълженията включват:

- предоставяне на информация относно неприключили съдебни производства;
- необходимост от подобряване на писмените правила при конфликти на интереси;
- необходимост от подобряване на колективната пригодност.

7.3 Съобщаване на решение и обжалване

Уведомление за решението на ЕЦБ се изпраща до поднадзорното лице (или по изключение до кандидата)⁴⁵. Поднадзорното лице и кандидатът трябва да спазват всички други изисквания на националното законодателство, като например да бъдат вписани в национален регистър, ако това е приложимо.

Кандидатът или поднадзорното лице разполага с възможността да поиска преглед от Административния съвет за преглед или да оспори решението пряко пред Съда на Европейския съюз.⁴⁶

⁴⁴ Член 16, параграф 2, буква м) от Регламента за ЕНМ.

⁴⁵ За решението се уведомяват лицата, обявили назначението (вижте Глава 6.1).

⁴⁶ За по-подробно обяснение вижте параграфи 13–15 от Ръководството за банковия надзор, публикувано на <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmguidebankingsupervision201411.en.pdf>

8 Отстраняване на членове на ръководния орган

Съгласно член 16, параграф 2, буква м) от Регламента за ЕНМ ЕЦБ има правомощията да отстранява по всяко време членове на ръководни органи на значими поднадзорни лица, които не изпълняват изискванията на правните актове, посочени в член 4, параграф 3, първа алинея от Регламента за ЕНМ.

Съкращения и терминология

Кандидат	Лицето, което е предложено за назначаване на длъжност в ръководен орган или вече е назначено на такава длъжност
ДКИ IV	Директива за капиталовите изисквания
Компетентен орган	НКО или ЕЦБ
Директорска длъжност	Длъжност на член на ръководния орган на дадено дружество
ЕБО	Европейски банков орган
Насоки на ЕБО относно вътрешното управление	Насоки на ЕБО относно вътрешното управление (EBA/GL/2017/11)
Съвместни насоки на ЕОЦКП и ЕБО за пригодността	Съвместни насоки на ЕОЦКП и ЕБО за оценка на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции, съгласно Директива 2013/36/ЕС и Директива 2014/65/ЕС (EBA/GL/2017/12)
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЕОЦКП	Европейски орган за ценни книжа и пазари
ЕС	Европейски съюз
СНЕ	Съвместен надзорен екип
Ръководен орган	Ръководният орган в надзорната си функция и в управленската си функция.
НКО	Национален компетентен орган
ПНПО	Процес по надзорен преглед и оценка
ЕНМ	Единен надзорен механизъм
Рамков регламент за ЕНМ	
Регламент за ЕНМ	

© Европейска централна банка, 2018 г.

Пощенски адрес 60640 Frankfurt am Main, Germany
Телефон +49 69 1344 0
Уебсайт www.bankingsupervision.europa.eu

Всички права запазени. Разрешава се възпроизвеждането с образователна и нетърговска цел при изрично позоваване на източника.